

Medborgarförslag om att rusta upp förskolan Daggkåpan's gård

Vi - föräldrar med barn på förskolan Daggkåpan i Sickla - föreslår att kommunen tar ett helhetsgrepp om förskolans gård och rustar upp den. Efter att vi varit i kontakt med kommunens förvaltare för gården samt förskolans rektor är vår uppfattning att ansvaret för upprustningsåtgärder på gården tyvärr faller mellan stolarna.

Bakgrund

På Nacka kommuns webbsida *Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka* presenteras kommunens övergripande mål samt utbildningsnämndens fokusområden¹:

Nacka är en välkomnande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Utbildningsnämndens fokusområden

- *Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet*
- *Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande*

I inledningen av Boverkets rapport *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö* förklaras varför det är viktigt att förskolans utemiljö är väl utformad²:

Barn och unga utgör en femtedel av Sveriges befolkning. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter har alla barn under arton år rätt till en god uppväxtmiljö. Det finns forskning som visar att den fysiska omgivningen har stor betydelse för barns utveckling och hur miljön på flera sätt kan främja barns och ungas hälsa, utveckling och lärande. Därför är det viktigt att utveckla bra utemiljöer som bidrar till ökat välmående hos barn och unga. Bra utemiljöer är miljöer där lusten, spänningen och nyfikenheten får spelrum, miljöer som stimulerar till nya utmaningar, lockar till lek och fysisk aktivitet. Miljöer som också tillåter barn och unga att skapa och utforma platser och aktiviteter på egna villkor.

Varje vardag går nästan två miljoner barn och unga till förskola och skola runt om i landet. Skolans och förskolans utemiljö är en central del av vardagen för de flesta barn. Tätare städer, ökande trafik och stressig vardag för många vuxna har resulterat i en minskad rörelsefrihet och att allt fler barn skjutsas till skolan och fritidsaktiviteter. Många barn vistas inte i andra miljöer än hemmet, skolan, och kanske en tillrättalagd fritidsverksamhet – och i

¹ Nacka kommun, *Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka*,

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitet-forskola-skola/mal-och-strategi-for-forskola-och-skola/attraktiva-livsmiljoer-i-hela-nacka/>, hämtad 4 september 2020.

² Boverket, *Publikationer*, ISBN pdf: 978-91-7563-264-3, hämtad 2020-09-04, s. 9.

bilen på väg mellan dessa miljöer. Därför måste skolgårdar och förskolegårdar erbjuda miljöer som främjar barns och ungas allsidiga utveckling. Här måste finnas plats för lek, sport och vilda aktiviteter, men även för samtal, enskildhet, sinnliga upplevelser och stillhet.

På Skolverkets webbsida *Så är fungerar förskolan* förklarar verket betydelsen av bra utemiljöer³:

Den fysiska omgivningen har stor betydelse för barns utveckling och miljön kan på flera sätt främja barns hälsa, utveckling och lärande. Därför är det viktigt att utveckla bra utemiljöer där lusten, spänningen och nyfikenheten får spelrum.

På samma webbsida skriver Skolverket också:

Det är kommunen som har tillsynsansvar över de fristående förskolorna i kommunen.

Nulägesituation

På den fristående förskolan Daggkåpan i Sickla ser utemiljön ut så här (samtliga foton tagna 2020-09-05):

Under lekhuset träder markstenen som lekhuset står på fram. Synliga plattor av detta slag bör vara skäl för en anmärkning vid en leksäkerhetsbesiktning.

³ Skolverket, *Så här fungerar förskolan*, <https://www.skolverket.se/for-dig-som-ar.../elev-eller-foralder/skolans-organisation/sa-har-fungerar-forskolan>, hämtad 4 september 2020.

Hål i asfalt.

För några år sedan togs gungorna bort och kvar står gungställningen. Ett rör och ett bord för inomhusbruk där faneren är vågig på grund av utomhusvädret har placerats på ytan. Denna yta borde kunna utnyttjas bättre.

Runt gungställningen och längs en asfaltsbana fanns förut ett staket med rep. Sedan ett barn suttit på repet, fallit och fått hjärnskakning är repen borttagna. Ensamma kvar står staketstolparna. Under bänken växer gräs som ger förståelse för den ursprungliga markhöjden och hur marken runt bänken slitits ned.

Belysningen på gården är ytterst bristfällig. Här har förskolan gjort ett försök att lysa upp en del av de mörka ytorna.

Någonstans under gruset och sanden finns en konstgräsyta. Konstgräset lades på plats för några år sedan och enligt en av pedagogerna på förskolan var det en gåva från en förälder som arbetar inom konstgräsbranschen och som hade konstgräs över. Det finns olika typer av konstgräs. Konstgräs med så kallad "latexbacking" som innehåller återvunna bildäck och wrapping tråd ska enligt Kemikaliecentrum på Stockholms stad släppa ifrån sig mer mikroplaster än andra typer av konstgräs. Kan kommunen som tillsynsman uppge vilken typ av konstgräs som ligger på gården inklusive tillverkare, tillverkningsår, fabrikat med innehåll, på vilket sätt stråna är knutna (eftersom sättet stråna är knutna också spelar roll för i vilken omfattning stråna släpper från mattan)?

En bräda fattas på lekutrustningen Bussen. Sknade brädor av detta slag bör vara skäl för en anmärkning vid en leksäkerhetsbesiktning.

De mittersta brädorna i den u-formade bänken har gått sönder. Istället för att laga bänken har de trasiga brädorna ersatts med ett bord avsett för inomhusbruk.

Vegetationen på gården är mycket sliten och har svårt att uppmuntra till Boverkets kvaliteter om vilda aktiviteter, enskildhet, sinnliga upplevelser eller stillhet.

Sanden i sandlådan har inte bytts på flera år. I bland andra Södermalms och Skarpnäcks stadsdelsområden inom Stockholms stad byts sandlådesanden i parkernas lekplatser årligen, bland annat för att förhindra att maskar från katters avföring sprids till barnen. Efter mejlkonversation med kommunens förvaltare har förvaltaren nu (2020-08-28) beställt ny sand trots att det enligt förvaltaren är förskolans ansvar. Kommunens byte av sand ska enligt förvaltaren ses som en engångsföreteelse, en så kallad nollställning.

Medborgarförslag

Vi anser att ett helhetsgrepp behöver vidtas för att förskolan Daggkåpans gård ska kunna bli en del av kommunens ambition om attraktiva livsmiljöer. Efter att ha varit i kontakt med kommunens förvaltare för gården samt förskolans rektor är vår uppfattning att ansvaret för upprustningsåtgärder på gården faller mellan stolarna. Med tanke på kommunens ansvar för förskoleverksamhet, samt tillsynsansvar över de fristående förskolorna i kommunen, tycker vi att det är kommunen som ska ta detta helhetsgrepp.

Vi föreslår att kommunen genomför följande åtgärder:

- Går igenom nuvarande avtal med förskolan och följer upp att avtalet efterlevs. Frågor som ska besvaras är bland andra: Vems ansvar är det att ta bort gungställningen och staketstolparna? Vems ansvar är det att laga den trasiga bänken? Vems ansvar är det att hålla rent konstgräset? Vems ansvar är det att fylla på med stensmjöl så att markstenen under lekhuset inte blottas? Vems ansvar är det att laga håligheter i asfalten? Vems ansvar är det att laga trasig lekutrustning? Efter att ansvar klarlagts ska den ansvarige utföra åtgärder för att rätta till bristerna på gården.
- Inventerar belysningen på gården och upprätta en åtgärdsplan.
- Tar fram en helhetslösning för hur gården kan upprustas så att den uppfyller kommunens mål om attraktiv livsmiljö, utbildningsnämndens fokusområden samt uppfyller Boverkets checklista för förskolegårdars kvaliteter som kommunen hänvisar till på webbsidan <https://www.nacka.se/valfard-skola/nackas-kommunala-skolor/hallbara-utemiljoer/>. Bland annat checklistans punkter om *Belysning på flertalet områden som möjliggör användning av utemiljö under kvällstid och mörka*

årstider och *Möjligheter att klättra, klänga, hänga och bygga kojor* anser vi inte uppfylls idag. I arbetet kan kommunen med fördel använda sig av erfarenheterna från det treåriga, och snart avslutade, samarbetsprojektet mellan kommunen, Sveriges lantbruksuniversitet och tankesmedjan Movium om Hållbara utemiljöer.

I samband med detta föreslås att kommunen själv upprättar en minimum-checklista avseende vilken lekutrustning/tillförd lek som ska finnas på kommunens förskolor. En sådan checklista kan förenkla planeringsarbetet inför upprustningar och sätta en god och likvärdig standard över kommunen. Exempel på utrustning/tillförd lek som bör ingå är lekhus, balansstock, vippgunga, lekskulpturer, sandlåda, rutschkana, mönster på marken, stenar och bollspelsyta.

- Rustar upp gården enligt framtagen helhetslösning. Om det visar sig vara förskolans ansvar att rusta gården ska krav ställas på förskolan så att den genomför en upprustning.

Vi är medvetna om att det finns andra förskolegårdar i behov av upprustning inom kommunen. I samtal med kommunens förra förvaltare av gården har vi efterfrågat en tidplan och var i upprustningskön Daggkåpan's förskolegård står, men vi har inte fått svar på dessa frågor. Vi föreslår nu att kommunen tar fram en tidplan samt prioriteringsordning för förskolegårdar som ska rustas inom de närmsta tre åren.

- Låta kommunens arbete med giftfri vardag i skolan och förskolan vara en del av helhetslösningen så att gården efter genomförd upprustning bidrar till att nå kommunens satta miljömål.
- Ställer krav på förskolan att byta ut sanden i sandlådan minst en gång per år. Detta krav bör ställas på samtliga förskolor inom kommunen.
- Utformar framtida avtal så att inte ansvar faller mellan stolarna. Nuvarande avtal löper ut om tre år, 2023-08-31. Vi anser att flera åtgärder inte kan vänta så länge. För ett litet barn är tre år en lång tid men för framtida förskolebarn är det viktigt att det kommande avtalet är bättre formulerat än dagens, så att det lättare går att veta vem som har ansvar och vem som därmed ska utföra en åtgärd.

Vi hoppas och tror att dessa åtgärder leder till en förskolegård som går i linje med Nackas ambitioner och målsättning och som uppfyller Boverkets och Skolverkets kunskap och råd. Framförallt hoppas vi och tror att dessa åtgärder skapar en gård som älskas av både barn och pedagoger. Och att barnen när de är vuxna kan minnas sin förskolegård med värme och känna att kommunen verkligen satsar på barn, så att de, om de en dag själva blir föräldrar, tycker att Nacka är en oerhört bra kommun att bilda familj i.

[Redacted signature block]

Föräldrar med barn på förskolan Daggkåpan

genom [Redacted]

[Redacted]